

ФАКУЛТЕТ ПО ПРИРОДНИ НАУКИ

КАТЕДРА “ГЕОГРАФИЯ, РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ И ТУРИЗЪМ”

Утвърждавам:

Декан:

(проф. д.н. Цв. Игнатова-Иванова)

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

на специалност

ГЕОГРАФИЯ И РЕГИОНАЛНА ПОЛИТИКА

Област на висше образование: 4. Природни науки, математика и информатика

Професионално направление: 4.4. Науки за Земята

Образователно-квалификационна степен: Бакалавър

Професионална квалификация: Географ, политическа география

Шумен
2026 г.

Квалификационна характеристика на специалност “География и регионална политика”	Издание 1	Редакция 4	28.04.2026 г.	Стр. 1/6
---	-----------	------------	---------------	----------

Квалификационната характеристика на завършилите специалност „География и регионална политика“ с образователно-квалификационна степен „Бакалавър“, придобили висше образование в Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“, както и учебният план, осигуряващ тяхната подготовка, са съобразени с Наредбата за държавните образователни изисквания за придобиване на висше образование за образователно-квалификационна степен „Бакалавър“ - ПМС № 162/2002г., Постановление №125 на МС от 24 юни 2002 г. и инструкция №2/29.07.1994 на МОН, с Националния класификатор на професиите и длъжностите (МТСП, 2011 г.) и – Приложение 4 към заповед № РД 01-931/27.12.2010 г. С влезлите в сила промени в НКПД-2011 от 01.01.2022 г. ЗВО; Правилника за структурата и организацията на процеса на обучение в Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“.

За учителите – наредбата за държавните изисквания за придобиване на професионална квалификация „учител“, приета с ПМС № 289 от 07.11.2016 г., изменена и допълнена с ПМС № 27 от 01.02.2021 г.

I. ЦЕЛИ НА СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Основна цел

Целта на обучението в специалността е подготовката на висококвалифицирани експерти по география и регионална политика, които да притежават необходимите знания, умения, професионални и личностни компетентности за реализиране като служители в държавната, областната и общинската администрация, за управлението на защитени територии и хидрометеорологични служби на национално, регионално и локално равнище, като експерти в НПО и преподаватели в научни институти.

2. Допълнителни цели

Изграждане на мотивирани за непрекъснато развитие и самоусъвършенстване на експерти по география и регионална политика, подготвени за работа в динамично променяща се в икономическо и социално отношение интеркултурна среда.

3. Задачи

- 3.1** Формиране на цялостна фундаментална, общотеоретична и общопрофесионална подготовка, която осигурява интегративни знания в областта на географията и регионалната политика.
- 3.2** Обединяване на задължителни, избираемите и факултативни дисциплини в три смислови блока: природногеографски, социално-икономически и блок по регионална политика.
- 3.3** Професионалните умения и компетенции съответстват на изискванията на съвременната образователна система и нуждите на регионите.
- 3.4** Създаване на образователна среда за опознаване на професионалните реалности и предизвикателства, за овладяване на методи и техники за самостоятелна подготовка на бъдещите специалисти.
- 3.5** Подготовка за изпълнение на необходимите професионални компетентности в съвременното информационно общество, чрез придобиване на необходимата компютърна и информационна грамотност.

Квалификационна характеристика на специалност „География и регионална политика“	Издание 1	Редакция 4	28.04.2026 г.	Стр. 2/6
---	-----------	------------	---------------	----------

II. КВАЛИФИКАЦИОНЕН СТАНДАРТ

Обучението по специалността е насочено към формиране на интелектуално-познавателни, мотивационно-ценностни и действено-практически компетентности, основани на придобитите знания и ориентирани към самостоятелно и отговорно участие в обществените процеси и професионалната им реализация. За съответстващите за ОКС „бакалавър“ нива в Квалификационната рамка за европейското пространство за висше образование (КРЕПВО) и Националната квалификационна рамка тези компетентности включват:

1. Област и обхват на знанията

Завършилите ОКС “Бакалавър” в специалност „География и регионална политика“ трябва да притежават знания за:

- Специфичните особености на природните компоненти и природната среда за разкриване на условията, факторите и закономерностите за тяхното формиране и пространствено проявление;
- Строежа, състава, структурата на планетата земя, проявата на ендегенните и екзогенните процеси при формирането и еволюцията на релефа;
- Образуването и развитието на почвите, техния специфичен състав, свойства, класификация и закономерности на географското им разпределение по земната повърхност;
- Устройството и експлоатация на периферната компютърна техника и специализирани софтуерни продукти, обработката и организацията на база данни; видовете модели на база данни използвани в геоинформационните технологии в управление на териториите;
- Факторите, формиращи климата и речния отток, вътрешногодишния и многогодишния режим на климатичните елементи и водите на сушата и тяхното географско разпределение, както и явленията и процесите в световния океан, проблемите на климатичното и хидроложко райониране;
- Факторите на климата и речния отток в България, вътрешногодишния и многогодишния режим на елементите на климата и водите и тяхното пространствено разпределение, както и климатичното и хидроложко райониране на България;
- Прогнозирането на времето и климата и възможността за управление на обществените дейности;
- Рисковите процеси и явления в литосферата, хидросферата, атмосферата и разрушителните процеси в обществената сфера;
- Покомпонентна сравнителна характеристика на континентите с цел разкриване на причините и закономерностите за техните общи черти и различия;
- Цялостна природногеографска характеристика на България и на главните природногеографски области с акцент върху екологията и опазването на природната среда, на защитените територии в България и на опасните природни процеси и явления;
- Новата глобална тектоника и дистанционните изследвания, произхода и еволюцията на прилежащата акватория на черно море и ролята ѝ за формиране на релефа в България;
- Глобалните климатични промени и тяхното влияние върху функционирането на обществото и биоразнообразието на земята;

Квалификационна характеристика на специалност “География и регионална политика”	Издание 1	Редакция 4	28.04.2026 г.	Стр. 3/6
---	-----------	------------	---------------	----------

- Международния правов режим на морските пространства, определящ процеса на експлоатация на природните ресурси и осъществяването на изследователска дейност в световния океан;
- Демографските процеси, политики и проблеми в различни географски региони и страни;
- Политическите процеси и социално-икономическите особености на страните в света, техните териториални различия;
- Закономерностите в степента на развитие на страните и политическите им особености, форма на управление и държавно устройство;
- Културните различия в света, териториалното и йерархично развитие на население места и съвременното селищно устройство в България;
- Възникването, структурата и функционирането на основните институции на ес и политическата география на страните членки;
- Териториалните икономически и обществени различия в България на база характеристика на региони за планиране;
- Същността на политическата география и геополитика и нейните основни парадигми и школи;
- Основните етнодемографски, религиозни и политикогеографски различия на регионално и локално ниво в контекста на съвременното;
- Териториалните различия по отделни индикатори и характеристики;
- Новите хоризонти на приложение на географската наука в нови сфери и области на обществения живот (електорална география, туристическа политика и др.).

В хода на обучението се формират профилиращи знания, необходими за успешната реализация на завършващите специалисти, чрез избираемите дисциплини, обособени в четири групи и факултативни дисциплини, обособени в пет групи.

2. Област и обхват на уменията

Завършилите бакалавърска степен в специалност „География и регионална политика“ трябва да притежават умения за:

- Прилагане на усвоените теоретични знания в областта на географията и регионалната политика чрез анализ, статистическа обработка, класифициране, картографиране, изграждане на хипотези и географски прогнози;
- Набирането, обработката и интерпретацията на данните от метеорологичните и хидрометрични наблюдения;
- прилагане новостите в сферата на професионалната област при решаване на разнообразни теоретични и практически задачи;
- Използване на нови стратегически подходи, формиране и изразяване на собствено мнение по актуални проблеми, възникващи в процеса на работа;
- Планиране, организиране и провеждане на самостоятелно научно географско и регионално изследване;
- поддържане на професионални взаимоотношения, изградени на основа на общи интереси за работа в екип.

Изградените причинно-следствени връзки между теоретичните и практико-приложните дисциплини в бакалавърската програма дават основа за успешно разбиране и осмисляне на географската картина на света. На тази основа студентите могат да надграждат своите знания по дисциплините с регионална насоченост и да подпомагат изучаването и успешното прилагане на различни политики на регионално и локално ниво.

Квалификационна характеристика на специалност “География и регионална политика”	Издание 1	Редакция 4	28.04.2026 г.	Стр. 4/6
---	-----------	------------	---------------	----------

3. Компетентности

3.1. Личностни компетентности

- Да овладяват нови знания и да повишават непрекъснато своята квалификация в светлината на идеите за продължаващото образование.
- Да правят частнонаучни изводи в областта на географията и регионалната политика, въз основа на емпирични изследвания.
- Бъдещите бакалаври да осъзнават и изиявяват активна гражданска позиция.
- Да формират личностни качества, свързани с толерантност и съпричастност към решаването на геополитическите, социално-икономическите и екологичните проблеми на глобално и регионално ниво.
- Да проявяват професионална мотивираност и отношение към бъдещата професия.
- Да развиват аналитично, конструктивно мислене и критична наблюдателност чрез бързо ориентиране, констатиране и оценяване или отхвърляне на готови модели.
- Да използват съвременните информационни технологии.
- Да формират култура на общуване и спазване на общочовешките ценности и етични норми.
- Да развиват способност за административно управление на сложни професионални дейности.
- Да проявяват творчество и инициативност в управленската дейност.
- Да прилагат уменията за оценяване и самооценяване, да планират необходимостта от разширяване и актуализиране на професионалната квалификация.

3.2. Професионални компетентности.

В пряката си професионална дейност завършилите ОКС „бакалавър“ по специалността са способни да:

- Анализират и оценяват природноресурсния, демографския и стопански потенциал на административно-териториални единици от различен ранг;
- Оценяват съвременното състояние на селищната мрежа и инфраструктура на национално, регионално и локално ниво;
- Идентифицират проблемите на регионалната политика в Европа, Балканския полуостров и България и формулират приоритетите за преодоляването им.
- Участват в разработване и реализиране на стратегии, планове и програми за развитие на национално, областно, общинско и селищно ниво;
- Системно и задълбочено да оценяват познанията си и да идентифицират потребности за добросъвестност при създаване на базата данни;
- Участват в управление на регионални проекти в областта на околната среда и прилагат концепцията за устойчиво развитие;
- Включват се в координиране и администриране на дейностите в регионалната политика и местното самоуправление;
- Работят в екип при разработване на географски проекти и проекти по регионална политика, при провеждане на теренни практики и презентиране на резултатите от проведените изследвания;
- Планират, провеждат и отчитат резултатите от научно-приложни и теренни изследвания и участват в научни форуми.

Квалификационна характеристика на специалност “География и регионална политика”	Издание 1	Редакция 4	28.04.2026 г.	Стр. 5/6
---	-----------	------------	---------------	----------

III. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ

Завършилите специалността „География и регионална политика”, ОКС „Бакалавър“ притежават необходимата квалификация за реализиране като:

- Специалисти по география, политическата география и регионалното развитие във висши училища, научно-изследователски и неправителствени организации;
- Специалисти в институции за регионално развитие на национално, регионално и местно ниво;
- Специалисти по управление на европейски фондове, програми и проекти;
- Консултанти в публичния сектор и администрацията;
- Специалисти по география и регионална политика в проектантски и консултативни центрове;
- Консултанти във фирми за информационно осигуряване на регионалното развитие и устройството на територията;
- Консултанти във фирми свързани с управление на околната среда и човешките ресурси;
- Специалисти в мониторинга на планове, стратегии и програми за политики и регионално развитие;
- Специалисти в хидрометеорологични служби, басейнови дирекции, защитени територии на национално, регионално и локално равнище.

IV. ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННАТА СТЕПЕН „БАКАЛАВЪР“ ПО СПЕЦИАЛНОСТ „ГЕОГРАФИЯ И РЕГИОНАЛНА ПОЛИТИКА“

Бакалавърската степен се придобива след четиригодишен курс в редовна форма на обучение – 8 семестъра (240 кредита), съгласно приложения учебен план.

Дипломирането се извършва при условията, регламентирани от Правилника за структурата и организацията на учебния процес в ШУ „Епископ Константин Преславски“:

I вариант: Защита на дипломна работа

II вариант: Писмен държавен изпит

За завършилите специалност „География и регионална политика” обучавали се и по приложение към учебен план за придобиване на професионална квалификация „Учител по география и икономика“

ДИПЛОМИРАНЕ: осъществява се в два варианта:

I вариант: 1. Държавен практико-приложен изпит;

2. Държавен изпит - писмен

II вариант: 1. Държавен практико-приложен изпит;

2. Защита на дипломна работа.

V. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

- Допълнително обучение в педагогическия блок с възможност за придобиване допълнителна педагогическа правоспособност – учител по география и икономика в училищата в системата на училищното образование.
- Продължаване на образованието в ОКС „магистър“.
- Възможност за завършване на втора специалност от съществуващите в Шуменския университет.
- Да участват в различни форми на образование през целия живот.

Квалификационна характеристика на специалност „География и регионална политика”	Издание 1	Редакция 4	28.04.2026 г.	Стр. 6/6
---	-----------	------------	---------------	----------